

ושמתיק
בנקרת איסור

מחשבת
יהושע סגרי

איש סקנדריאנו

מנטובה

כדפוס מעלת הרופא המובהק תמים דעים
כמהיר אליעזר שלמה מאיטליה יצ"ו

התק"מה

con licenza de' superiori.

IM
Z 14 93

הכנסה

ב

וידבר יהושע סגרי אל באי הא"רש הזאת דעו כי בימי חרפי תקדמוני
בחרתי לדעת מוצא דבר של כל תלככה ומלככה

הצריכה הצלנו ולעמוד עליה בחקירה ודרישה מפי סופרים ומפי ספרים • ולא זוה
ידה מתוך ידי עד תומה בתמינות ועשיתי כוונים לתלככת שמים ללמד לחפצים
בהנה • על הדקדוק חברתי ספר מקרי דרדקי דרך ישר וסלול ללמד אל הנערים •
על השחיטה והבדיקה ספר שר הטבחים סדר נאה ויאה קל ללוגדי מלככות הללו •
על המילה אלה דברי הברית בחדשים תקרוב בחו אירים ויהי רנון ויהא רעוא שלא
רלו אור וסודות המילה לא שערס הראשוני וחיצורים גדולים אחריו חילו ידי משנת
הייתי נדפסים • אצל מה אעשה שיש לי אוכלים מרובים ישמרו האל לעבודתו •
עלה על מחשבתי ללמוד סדר הניקור מלפנים ומלחור ותליתי את עצמי בחילן גדול
שילמדני במראה ולא בחידות והיה לי אב לחכמה אף נפי ספרים ויותר מששה
חדשים הראני אותו ואת נוכח של גיד הכנה ומוצאו ומובאיו ואת החלבים האסורים
והקרומים והחועים האסורים משום חלב • ואמר לי דע שרחוק ניקור החחור מניקור
הפנים ולא ראי זה כראי זה הצד השוא שבהם הצריכים רחיה ומראית העין מן אשר
שכל את יריו רוב הימים • הא למה זה דומה לחכמת הנספר שאי אפשר לו לאדם
ללמדה מתוך הספר אך מפי מלמד והספר יועיל להזכיר הנשכחות ולהעמיק בדבר
אחר ציור הנא מן הראיה וכחצ בעל לחם הפנים יד סיתן ס"ד ס"ק י' אף למדן
גדול חין יכול לבשר זה היעצ מתוך הספר • דע כי בחחור יש שני מיני ניקור • ניקור
הפתאים וניקור המצנים • הפתאים חותכים כל בשר החחור לחלקים קטנים
ומבדילים מהם כל מחשוף הלבן ובוה הוסר הנוד ודעימיה והחלב וכל החיסור כי
כלו לבן הוא • והמצנים אומרים בעל החיסור מעיקרו ומסירים החלבים כולם
והקרומים והחועים האסורים וגיד הכנה ופצילותיו מרישיה לסיפיה מדריש •

יותר מחמישים וחמשה שנים עמד עעמי בי ולא אביתי שנוע ללינד דעת זה לשום
אדם • וכאשר בקשוני והאיתנים והאבירים רועי נאן קדשים תקהילה קדושה ללמד
לאיש מיוחד שוהט ובזוק ומנקר רבעי הפנים כאשר נוויתי כן עשיתי וחחריו לאחריו
ועתה חפצתי נדקך נעים הקורא להעלות על ספר סדרי הניקור הללו להזכיר ולא
להזכיר כאשר למדתי ולמדתי ועשיתי אני ששים ושש שנה • כי עתה בן שמונים
אנכי • וקרחתני שם החיצור נק"רת איסור לכלול בשם כל פצילות
הכלולים 13 •
קבל נא בסבר פנים יפות תשורתי קחנה ועינדך שיש עליה ותחזינה בעין יפה
אחד מששים ואתה שלום •

הרוז כולל

למנקה בקי הזוהר אמרת
מהלבי כליותיהם וכסלימו
וקרומים שבעה הם היטיב בארתי
ולחטט מלתי הטוף עלימו
גיד הנשפה וקנבקות בררתי
עם סבוכו שמנו שחתי אלימו
נקר פנים יד אל טובה עליך
ובאור עליון יאר פניו אליך

עסי"ס

א

דע קורא הטוב שאקרא לרבעי האחורים מעלה ולרבעי הפנים מעה • כי אחר התליה מהרגלים אני הולך • ובאור מדר הזה •

כל הנמצא מחצר הכבד ולמעט מהירידים ועורקים וגידין צריך ניקור קל וזה קיצונו יחמוך הראש מהנוף ויחמכו לבטים • ויזיח שני חלקי המוח ממקום מושגם ויסיר קרום הסמוך לעצם בשניהם והוא איסור מאוס דם •

כל שאון מחמכים אותו ובלתי מעד העצם ואם יש ג' וורידים כתיב א' כזה **ש** וימאוך לאט לאט וינאלו ממקומם שלמים ואם לא ינאלו יחמכו הלאון לרחבו לבטים או לשלשם ואז הדם יצא ע"י תליחה •

כל חיים מזה ומזה יש וורידין המסתבכים וכיון שדרך הטבח לחתוך הלחיים לחלקי רבים אבילו בעלמים לתת לכל קונה בשר חלק מהם כי רובו עגם אינם צריכים חשיפה כי מהם יצא הדם ע"י תליחה •

באורך הנזאר מלמעט יש ווריד אחד מראשו לסופו וצריך להסירו • אך אם הנזאר חמוך והלוק לחלקים רבים לא יסירו כי הדם יצא ע"י תליחה • ברביע מלפנים יסיר הקרום שפטי ודי שינקבו הלאה והלאה כדי שיעבור המלח ויוצא הדם ועל כל צלע וצלע יש ווריד אחד לארכו ויסירו או יחמכו •

ובאורך החזה כיון שחילת הגלימות יש ווריד וצריך להסירו או לחמכו • בין חזה לבין יש וורידים תקועי עאחרי החזה בקשר ונחפסע באוק וינל וארכובה וצריך להסירם או לחלקם לחלקים נבדלים ושונים ואז על ידי תליחה יצא הדם כולו וכן יעשו לרביע הפני •

הריאה יקרעו כזה וזהו ונתקומות הרבה הקרום שעליה למען יפעפע המלח ופז לא צריך •

הלב יסיר תעליו כל קריות ויחשוך מעט חודו מלמעט כדי שיזוב ויצא הדם • וכל קריות וורידו רבעי הפנים מותרים להכלם על הנחלים •

והמקרים החותכים בשר וורידים במקום שאינו צריך להורות שנקרו לערוף טרף ומחבלים את ישרא בכל מה כדכתי' הדם חבל עליהם ככתוב או' טרף כתיב ליראיו •

ב

כל הנמצא מחצר הכבד ולמעט צריך ניקור וחישוש גדול להבדיל בין האיסור ובין הסותר • חלף הן שפעה קרונים סחאורים מאוס חלב וצריך להסירם ולנקרם כלם •

קרום

ג

א קרום של חצר הכבד מלמעלה כי יונק מהחלב שעל הכרם המונח עליו •
ב קרום של עחול צריך לקלפו כלו שיונק מחלב הכרם ובחמצינית העחול מצד אחד יש קשר שממנו מתפשטים בתוכו שלשה ורידים כעין סין כזה **ש** האסורים לצד מאוס דם ויוציאם ואם יתקו וישברו יחמוך העחול לבטים או לשלשה או יותר חתיכות ויצא הדם על ידי תליחה •

ג קרום של מעלה לצד השיע או החלק מן הכבד כי יונק מחלב הכרם הסמוך עליו והרוב בעל לחם הפנים יד סימן ס' ד ס' ק' יע' כתב שצריך להסיר גם קרום מלמעט סמוך לחצר הכבד מאוס חומרא בעלמא וכן בהנה סעיף י' ב' ויותרת הכבד חין צריך כלום ונאכלת צללי ואין בה קרום ואינה יונקת מן החלב •

ד קרום של הדגה דכנתא מאני צידיו צריך להסירו כלו כי יונק מהחלב • והאמה מזה והאמה מזה של שומן הדקים אסורים ונאוס יתקחם מהחלב ואחרי הסרת הקרום יחמוך האומן חתיכות חתיכות כדי שינא הדם מהורידים קטנים המסתבכים בו כי אי אפשר להוציאם •

ה קרום של כליות כי אחר הסרת וקליפת קרום עליון עש החלב יש קרום אחר דק ואסור מאוס חלב וצריך להסירו כלו •

ו קרו' עוקץ יתין לומ'בו בלעז כלו מראשו ועד רגליו צריך להסירו אחר הסרת החלב **ז** קרום עוקץ שמאל יעשו כמו קרום עוקץ ימין •

ג

כאשר יבדילו בסמין האחורים מהפנים יחמכו מזה ומזה תחת צלע האחרון המוגבל אלל חצר הכבד כי כל הכשר הנם בלי עצם מזה ומזה הנקראים לומ'בי בלעז מאחורים הם וצריך ניקור רב ושלים •

ביני זכר יפרידם ממקום מנצבם ויקחם המתקר אחד צידו שמתאליה ובסמין שבידו סימנית יעשה אל הבינה חתך לאורכה עמוק ויראה חומר רך ויזיחו מאני פיסיו זה על זה בנקל ויתלחם בלי תיחוכים כי כל הורידים נאחרו צבים הפני הנם שמוך לחומר רך •

ואחר ניקור איברים הפנימיים המתפרדים מרבעי האחורים כגון צבים כבד עחול דקין יחמוך הטלפים מן הרגלים בקשר שביניהם כי עד שם מגיע יסוד הו אורש שני של גיד הנשה ואין נאכלין •

ואם נקבה היא יחמוך שני כחלים מכאן ומכאן אם הם של פיה או של רחל או של שעירה שיש שם חלב יסירו הקרום וינלוס בדרך הבחל ובחומרתו • אבל אם הם של עגלה או של שה כשבים או של שה עזים יסירו הקרום ויאכלום בשאר כשי כי מעולם לא עמד שם חלב •

וימן לפניו על השולחן רביעי סאחוריים הונח נד חיקו והכליות חוצה כלפי מעלה ויסיר

ויסיר בידו כל חלבו הכותש והסלים שהם תומצי קרום ונקלק ויחיש אחריהם
 עד שלח ירחה ולא יתנה על הכשר ען החלב הנראה חשי' משאו שאיסורו נדלויימת
 ויסיר ועל חמי הבליה כחבר כתבתי למעלה בצמצע הקירומים • ויזהר כי כליות
 בהמה דקה שביעוה ומקוה הנה וקלות לנקות ולהכשיר אך כליות בהמה גסה
 מנאות חריצים הנה והנה וזריך וזירות רב לק' לפס ולהעביר כל החלב •
 ומבשר הפסטים מזה ומזה הקרחים עוקצים לומ' כי בלעו יפריד ויסיר הקרום כלו
 מרחשיה ועד סוכו כחבר בחפשי בסדר הקירומים כי אסור הוא מאוס חלב • יען
 רובץ עליו וינק עמנו •
 עוד יש בלוחו בשר ועוקצים חויים הנכרשים בצדרה ומתפשלי יורדים עד החזה
 שלשה מינין ובנים משנחלי השלשה שבימין מהפסלים לבנים שנים • השנים
 שבמחל מתפסלים לשלשה שלשה והעיקר להסירם ובגלפס כולם ויחמוד מצדיה'
 בסבין עד כי ינאלו כולם וזריך חיינו יד •
 אחר הסרת חויים חלה כחבר אמרנו יפרידו היעוקצין מן הכדרם מפה ומפה ויעשו
 בנס חיתוכים חיתוכים לרחה לחמוד את חוורידים כדי שינא הדם על ידי מליחה
 ויחמוד הונק ויסיר מלפניו שי הועין לחורכו ויחבלו ויש מועים מלאכל מאוס
 שיהגו ומו' לה :

אימון יד

ד

ערה בלתי להבליך בינה על דבר גיד הנשה יחמוד המנקר בידך סמוך לבית
 הרעי מלאחוזים חמד' ארוך ועמוק לאט לאט עד שירחה לובן הגיד •
 ונרחסו וזוהו הפוך הסבין למעלה הכל בוקף דאטנא וכף היד ויחמוד בין הזנב
 והסדרה ובס' ובאי יתנא אורכו של גיד וינמוך 'אצלו בידו לאט לאט וינתקו כל
 החבשי' הדבוקים בהנחה מלפני' • והשרשי' שנים המה מהנדולי' ועוד אחד דק •
 והתפשט גודל על יד היד מתוך ומכתן נחלים גידים קטנים וקטנים אחרות
 בצמר הנקרחים קניקנות הנמוכות כחבלי ההל' המעמידות הגיד הגדול על
 מצבו בכל הרבו וחתה' לאחר צריך חיתוך וחיעוט וזוהו הגיד מתארך בקטובקטותיו
 כי אורך קולות על רחבית העצם הנקרא אג' ואס' יש שלשה קיבוצי בשר עגולים
 דהוקים גידים בעיניהם בצמר וזריך בהם חיתוך וחיעוט ואס' בראש הסוק מתחיל
 הגיד להפצל לשנים החד מצד הכשר חוצה ואחד מצד העצם פנימה • הגיד שמצד
 העצם הפסיר מן התורה ואחר הוא מצד הכשר אסור נדרבין ולשניהם מזה ומזה
 קניקנות ובהם נתמכים והולכים על אורך עצם הסוק ועצם הארכובה עד קצר
 השלשים והסבין לחמוד הגידין ולהטעם ולהזיזים שלמים • וכל השומן הנמצא
 בתוך הגידין הללה כולם יחד נקרחים גיד הנשה ישראל קדושים כהנו בו איסור
 ויפריד בוקף דאטנא מזה ומזה ויכדילם ויעשה בצמר הקולית' החיכות חתיכות
 לרחה

ד

לרחה לראות אם יש מה אומן הגיד ולא ימנע המנקר מהחיתוכים הנכונים אף כי
 קראים שלא לצורך כי כולם לצורך הם או לנלות אומן הגיד להעבירו או לחמוד
 הוורידים הקטנים הננסתככים בבשר כדי שינא הדם על ידי מליחה •
 סמוך לזנב הנחמד יש שלשה עצמים אחד מפה ואחד מפה ואחד האמצע עד הסדרה
 וסוף אורכו הונק קאורים בצדרה בקשריהם וזריך להבדיל ולהפרישם • יען כולם
 מלפנים מלאים חלב דבוק על העצם בלי בשר תחתיו • השנים מן הכדרים כל אחד
 דונה למרליעה בלעו הגעגעיית לסגור הדלת והחמטני דונה לפטיש קטן •
 וחמטין בשר שלאחריהם לאכול •
 סוף דבר חמטין בשר השדרה מלפניה ותלאחריה להבדיל הכשר מהעצם באורך
 לחמוד כל הוורידים הקטנים למען ינא הדם על ידי מליחה • ולפעמים מלפנים סמוך
 לזנב נמצא אורש גיד הכסה ועוב להסירו •
 זהו דרך הניקור השלם ומיניה לא יזנע האז' אשר יראה כי בלבו ואלום רב לכל
 אוכל ישראל המן כן יסי רצו :

אל נא

אישור כולל אישור מוסיף כימעל
 על מבדילי האיסורים יריקו
 עושר כבוד ויקר במלוא השעל
 ובגן עליון הצחצחות יניקו
 לא ימצו לא ישתו מכוס הרעל
 האור כי טוב מאל רצון יפיקו
 יטיף נועם נורא וכמוך דלף
 יחנו סביב לשמונה עשר אָלף

עפי"ם

ויאמר

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ סַגְרֵי אֵף יְדֵי יִסְדֵּה אֶרֶץ לְכֹל אֲשֶׁר בְּשֵׁם
יִשְׂרָאֵל יִכְנֶה לְשֹׂאֵל מֵאֵת ה' מִן
הַשָּׁמַיִם כֹּל הַיָּמִים בְּפָנָי הַמְּיוֹזָה אַחַר הַפְּסוּקִים הַנִּהְיֻגִים בְּצֵאתוֹ
מִן הַבַּיִת בְּבוֹקֵר בְּבוֹקֵר מִיּוֹסֵד עַל שֵׁם מִ"ב שֶׁכֵּן נִבְרָא הָעוֹלָם :

אֱלֹהֵי בְּרוּךְ נֹפֵי וַחֲדָתִי הַשְּׁמוֹר צְרוּפָה
קֹדֶשׁ רָצוֹן עֲזוּבֵי שְׁתֵּהִיחַ מְהֵרָה נְצַח
מֵעַם עֲרֻחַת הַבְּרִיךְ וְהַיּוֹ כִּכְתָבְכֶם שְׁמוֹרִים
בְּיַד מַלְאָכָה רַבִּית צְרִכֵי תוֹ גְּאֻלֵי
הַיָּק קִיִּים בְּרִיאֹתֵי מְבֻעֵי נְצוֹר עֲתִיק
יִשְׁרָאֵל גִּבּוֹר לְעִבְדֵיכֶם פְּרוּחַ זְרַעֵי קָטוֹן
שְׁמוֹר קְדוּשָׁה וְתוֹ צְחָצְחוֹת לֹם הַתְּמִיתִי
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד

תם